

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2023. gada 30. janvārī
(OR. en)

5422/23

COSCE 2
COPS 31
CFSP/PESC 91

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Iepr. dok. Nr.:	5262/23
Temats:	Padomes secinājumi par ES prioritātēm sadarbībai ar Eiropas Padomi 2023.–2024. gadā

Pielikumā ir izklāstīti Padomes secinājumi par ES prioritātēm sadarbībai ar Eiropas Padomi 2023.–2024. gadā, kurus Padome apstiprināja savā 3929. sanāksmē 2023. gada 30. janvārī.

ES prioritātes sadarbībai ar Eiropas Padomi 2023. un 2024. gadā

1. Neproprovocētais, nepamatotais un nelikumīgais Krievijas agresijas karš pret Ukrainu un Krievijas mēģinājumi ar spēku mainīt Eiropas drošības arhitektūru nav savienojams ar starptautiskos noteikumos balstīto kārtību un demokrātiskajiem Eiropas politiskās, sociālās un ekonomiskās kārtības pamatiem. Saistībā ar minēto ES un Eiropas Padomei būtu jāpastiprina savas attiecības gan kvalitatīvā, gan kvantitatīvā ziņā.
2. Pasaulē, kurā vienpusējas pieejas apvienojumā ar ģeopolitisko varas maiņu apdraud multilaterālismu, gan Eiropas Savienība, gan Eiropas Padome abas ir bijušas ieguvējas viena no otras stiprajām pusēm, speciālajām zināšanām un kompetencēm. Vairāk nekā jebkad agrāk ir svarīgi iestāties par multilaterālismu. Eiropas Savienība ir pārliecināta, ka efektīvs multilaterālisms, kura pamatā ir kopīgi noteikumi, joprojām ir labākais veids, kā saglabāt mieru un drošību pasaulē un stiprināt cilvēktiesības, demokrātiju un tiesiskumu Eiropā. Šajā kontekstā ES, īstenojot savu sadarbību ar Eiropas Padomi, turpinās vadīties pēc 2021. gada kopīgā paziņojuma "Stiprināt Eiropas Savienības ieguldījumu uz noteikumiem balstītā multilaterālismā", vienlaikus palīdzot īstenot Apvienoto Nāciju Organizācijas Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam un sasniegt tās ilgtspējīgas attīstības mērķus.
3. Krievijas agresijas karš pret Ukrainu, kas ir smags starptautisko tiesību pārkāpums un būtisks apdraudējums mieram un drošībai pasaulē, nopietni ietekmē Eiropas daudzpusējo arhitektūru, tostarp ES un Eiropas Padomes attiecības. Šajā laikā ir ārkārtīgi svarīgi saglabāt vienotību, vēlreiz apstiprināt, cik svarīgas ir mūsu kopīgās vērtības un principi, un stiprināt to nozīmi, kāda ir Eiropas Padomei kā atsaucē punktam cilvēktiesību, demokrātijas un tiesiskuma veicināšanā un atbalstīšanā Eiropā.

4. ES izsaka atbalstu tam, lai tiktu rīkots ceturtais Eiropas Padomes valstu un valdību vadītāju samits, kam šajā ziņā būs būtiska nozīme. Kā ierosinājusi Eiropas Padomes augsta līmeņa pārdomu grupa, samits būs iespēja augstākajā politiskajā līmenī atkārtoti apņemties ievērot Eiropas Padomes pamatvērtības un definēt tās lomu jaunajā ģeopolitiskajā situācijā. Savienība atzinīgi vērtē augsta līmeņa pārdomu grupas ziņojumu, kas ir būtisks devums, tostarp samita sagatavošanai.
5. 2009. gadā, stājoties spēkā Lisabonas līgumam, Eiropas Savienības politikas centrā tika izvirzītas cilvēktiesības, demokrātija un tiesiskums un tika radītas lielākas iespējas sadarbībai ar Eiropas Padomi. Pēdējo gadu laikā abas organizācijas ir attīstījušas stratēģisku partnerību, kuras pamatā ir kopīgas vērtības un kopīgas prioritātes. Eiropas Savienība Eiropas Padomei ir kļuvusi par galveno institucionālo partneri politiskā, finansiālā un juridiskā ziņā, kā tas vēlreiz tika apstiprināts Ministru komitejas ministru sanāksmē, kas notika Hamburgā 2021. gada maijā.
6. Eiropas valstu demokrātijas stiprināšanas labad ir kļuvis ārkārtīgi svarīgi apvienot spēkus, lai nepieļautu demokrātijas regresu, veicinātu tiesiskumu un ievērotu cilvēktiesības, aizsargātu demokrātisko procesu integritāti pret ārēju iejaukšanos un dezinformāciju, aizsargātu tiesu iestāžu neatkarību, nodrošinātu mediju brīvību un žurnālistu drošību un uzlabotu demokrātijas institūciju un demokrātisku lēmumu pieņemšanas efektivitāti, tostarp, jēgpilni iesaistot pilsoniskās sabiedrības dalībniekus un palielinot iedzīvotāju dalību. Konferencē par Eiropas nākotni, kas ir vēl nepieredzēts līdzdalības demokrātijas pasākums Eiropas Savienības līmenī, tika meklēti jauni veidi, kā iesaistīt pilsoņus apspriedēs par to, kā turpmāk attīstīt ES, ņemot vērā svarīgākās problēmas, un tika radītas iespējas turpmākai sadarbībai ar Eiropas Padomi tās priekšlikumu īstenošanā, proti, saistībā ar Pasaules demokrātijas forumu un Eiropas Padomes rīkoto Starptautisko NVO konferenci. ES un Eiropas Padomes mērķis ir turpināt attīstīt pilsoņu iesaistīšanos Eiropas lietās un radīt jaunas iespējas Eiropas iedzīvotāju diskusijām.

7. Pēc Ministru komitejas 2022. gada 16. marta lēmuma pieņemšanas Krievijas Federācija ir pārtraukusi būt par Eiropas Padomes locekli un vairs nav Eiropas Cilvēktiesību konvencijas (ECTK) Augstā Līgumslēdzēja puse, tādējādi vairāk nekā 140 miljoniem Krievijas iedzīvotāju tika atņemta šajā konvencijā paredzētā cilvēktiesību aizsardzība. Eiropas Savienība joprojām ir apņēmības pilna nodrošināt, lai Eiropas Padomes konvencijas sistēma efektīvi darbotos, un turpinās atbalstīt Eiropas Padomes iniciatīvas, kuru mērķis ir stiprināt organizācijas vērtību attīstību, īpaši tās darbības Ukrainas atbalstam. Eiropas Padomei būtu arī jāpalielina sadarbība ar Baltkrievijas (tostarp jaunizveidotās kontaktgrupas) un Krievijas demokrātiskās opozīcijas un pilsoniskās sabiedrības dalībniekiem, neatkarīgiem plašsaziņas līdzekļiem un cilvēktiesību aizstāvjiem, kas darbojas gan savā izcelsmes valstī, gan ārpus tās, un tas jādara, mērķtiecīgi koncentrējoties uz saistībām cilvēktiesību un demokrātijas jomā, kas noteiktas citās daudzpusējās platformās, piemēram, Eiropas Drošības un sadarbības organizācijā.
8. ES uzsver, ka ES tiesību aktos cilvēktiesību jomā liela nozīme ir cilvēktiesībām, ko garantē Eiropas Cilvēktiesību konvencija (ECTK) un kā to ir interpretējusi Eiropas Cilvēktiesību tiesa, un uzsver, cik svarīga ir ES pievienošanās ECTK, kas ES kā līgumslēdzējai pusei ļauj oficiāli iesaistīties tiesvedībā Eiropas Cilvēktiesību tiesā. Saistībā ar minēto ES pievērsīs pastiprinātu uzmanību Ministru komitejas darbam Tiesas spriedumu izpildes uzraudzībā.

9. Turklāt ES turpinās atbalstīt darbības, ko veic daļējo Eiropas Padomes nolīgumu struktūras un specializētās struktūras, jo īpaši Eiropas Komisija "Demokrātija caur tiesībām" (Venēcijas komisija), Pretkorupcijas starpvalstu grupa (*GRECO*), Īpašā ekspertu komiteja pasākumu novērtēšanai nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanai (*MONEYVAL*), Ekspertu grupa vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanai (*GREVIO*), Ekspertu darbības grupa pret cilvēku tirdzniecību (*GRETA*), Eiropas Padomes Tiesu sistēmas efektivitātes komisija (*CEPEJ*), Eiropas Padomes Starptautiskā sadarbības grupa narkotiku un narkomānijas jautājumos (Pompidū grupa), Spīdzināšanas novēršanas komiteja (*CPT*), Mākslīgā intelekta komiteja (*CAI*), Lansarotes komiteja, Eiropas Sociālo tiesību komiteja un citi standartu noteikšanas un uzraudzības mehānismi cilvēktiesību, demokrātijas un tiesiskuma jomā.
10. Izredzes pievienoties ES ir būtisks stabilitātes faktors Eiropā, ko Eiropas Padome turpina nostiprināt. Eiropadome 2022. gada 23. jūnijā Ukrainai, Moldovas Republikai un Gruzijai atzina Eiropas perspektīvu. Šo valstu un to pilsoņu nākotne ir Eiropas Savienībā. Tas šajās valstīs un plašākā reģionā dod jaunu stimulu panākt turpmāku progresu cilvēktiesību, demokrātijas un tiesiskuma jomā.
11. ES atzīst, ka Eiropas Padomei ir svarīga nozīme palīdzībā, kas tiek sniegta, lai Rietumbalkānos un Austrumu partnerības valstīs panāktu saskaņotību ar Eiropas standartiem un reformu procesu laikā svarīgām iestādēm stiprinātu spēju veidošanu. ES un Eiropas Padome turpinās strādāt kopā, lai palīdzētu kandidātvalstīm un potenciālajām ES kandidātvalstīm gūt jūtamus panākumus savā vispārējā reformu procesā, kuras ir paredzētas, lai izpildītu kritērijus dalībai Eiropas Savienībā. Mūsu kopīgās programmas paplašināšanās un kaimiņattiecību reģionu jomā turpinās atbalstīt reformu centienus cilvēktiesību, demokrātijas un tiesiskuma jomā.

12. Eiropas Padomes dienvidu kaimiņattiecību politika un Eiropas Globālās savstarpējās atkarības un solidaritātes centrs ir bijuši svarīgi, lai uzlabotu dialogu un sadarbību starp ziemeļiem un dienvidiem, sekmētu solidaritāti un veicinātu stabilitāti un demokrātisku drošību gan Eiropā, gan tās kaimiņreģionos. Tagad Eiropas Padomes ietekme sniedzas daudz tālāk par Eiropas kontinentu, jo daudzas no tās konvencijām ir pieejamas parakstīšanai pasaules mērogā un vairāki no tās mehānismiem ir izvērsti visā pasaulē. Eiropas Savienība turpinās sekmēt to, lai valstis, kas neatrodas Eiropā, pievienotos visbūtiskākajām Eiropas Padomes konvencijām, tostarp starptautiskās tiesiskās sadarbības jomā.
13. 2021. gadā vispārējais sadarbības apjoms saistībā ar ES un Eiropas Padomes kopīgo programmu sasniedza 207,4 miljonus EUR, un ikgadējie ieņēmumi no šīm programmām veidoja 57 % no visiem Eiropas Padomes ārpusbudžeta resursiem. 2019. gadā sākās jauna ES un Eiropas Padomes sadarbības joma, un tās budžets no Eiropas Komisijas tehniskā atbalsta instrumenta (*TSI*) pārsniedz 17 miljonus EUR, no kura ES dalībvalstīm tiek sniegts atbalsts, lai sagatavotu un īstenotu administratīvas un strukturālas reformas, kas sekmē izaugsmi, tostarp tādās jomās kā cilvēktiesības, demokrātija un tiesiskums. Šī izcilā sadarbība, kas pēdējos gados ir palielinājusies, turpināsies saskaņā ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu laikam no 2021. līdz 2027. gadam.
14. Arī 2023. un 2024. gadā ES būs pirmajās rindās, sniedzot atbalstu reformētai un revitalizētai Eiropas Padomei, nolūkā nodrošināt finanšu stabilitāti un pastāvīgu orientēšanos uz efektivitāti. Tā centīsies panākt, lai labāk būtu pamanāmi un tiktu darīti zināmi Eiropas Padomes mērķi un darbības, kā arī konkrētie rezultāti, kas ir sasniegti, īstenojot ES un Eiropas Padomes sadarbību, tostarp, biežāk izmantojot kopīgus paziņojumus un augsta līmeņa pasākumus par kopīgu interešu jautājumiem. Arī pastiprināta pilsoniskās sabiedrības iesaiste var palīdzēt uzlabot šādu pamanāmību.

15. Nākamajos divos gados savstarpēji izdevīgā ES un Eiropas Padomes sadarbība turpinās attīstīties uz trim galvenajiem partnerības pīlāriem, proti, uz politiskā dialoga, tiesiskās sadarbības un programmatiskās sadarbības, galveno uzmanību pievēršot turpmāk minētajām savstarpēji saistītajām un savstarpēji pastiprinošajām prioritātēm cilvēktiesību, demokrātijas un tiesiskuma jomā. Abas organizācijas centīsies pastiprināt savu politisko dialogu, tostarp, izmantojot regulārus kontaktus augstā politiskā līmenī, un savstarpēji sniegs ieguldījumu normatīvajās un politikas norisēs šajās jomās:

CILVĒKTIESĪBAS

16. ES atbalstīs Eiropas Padomi, Eiropas Cilvēktiesību tiesu un Cilvēktiesību konvencijas sistēmu kā galvenos instrumentus cilvēktiesību aizstāvēšanai Eiropā. Šajā sakarībā ES atkārtoti apliecina savu apņemšanos pievienoties Eiropas Cilvēktiesību konvencijai. **Kā norādīts ES Rīcības plānā cilvēktiesību un demokrātijas jomā (2020.–2024. gadam), Savienība partnerībā ar Eiropas Padomi turpinās īstenot ES cilvēktiesību prioritātes savā ārējā darbībā.**
17. Cilvēka cieņas nodrošināšanai ir būtiski atcelt nāvessodu un izskaust spīdzināšanu un cita veida sliktu izturēšanos. ES un Eiropas Padome sadarbībā ar pilsonisko sabiedrību un NVO turpinās atbalstīt pastiprinātas publiskās debates, izpratnes veidošanas un aizstāvības pasākumus saistībā ar nāvessodu un tā šausminošo ietekmi uz indivīdiem, ģimenēm un sabiedrību, spīdzināšanas izskaušanu un tiesisko aizsardzību cietušajiem. Stingru apņemšanos izskaust nāvessodu visā pasaulē apliecina ikgadējā kopīgā ES un Eiropas Padomes deklarācija pret nāvessodu.

18. Sadarbībā ar Eiropas Padomi ES turpinās darbu, lai gan savās dalībvalstīs, gan ārējās attiecībās veicinātu dzimumu līdztiesību, tostarp to, lai sievietes pilnībā un līdztiesīgi varētu izmantot savas cilvēktiesības, kā arī pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm un viņu līdzdalību. ES arī sadarbosies ar Eiropas Padomi, lai novērstu un apkarotu vardarbību pret sievietēm un vardarbību ģimenē. Eiropas Padomes "Stambulas konvenciju" par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu ir ratificējusi un īsteno 21 ES dalībvalsts. ES un Eiropas Padome centīsies apzināt sinerģijas starp tiesisko regulējumu sieviešu tiesību jomā un tādām politiskajām saistībām kā programma "Sievietes, miers un drošība", kā noteikts ES ārpolitikā, un pētīs kopīgas darbības un programmas sieviešu, miera un drošības un dzimumu līdztiesības jomā.
19. ES ar Eiropas Padomi turpinās kopīgos centienus veicināt bērnu tiesību aizsardzību un sekmēšanu, kā izklāstīts ES stratēģijā par bērna tiesībām, Padomes secinājumos par ES stratēģiju par bērna tiesībām un jaunajā Eiropas Padomes stratēģijā par bērna tiesībām (2022–2027): "Pasākumi bērnu tiesību jomā: no nepārtrauktas īstenošanas līdz kopīgai inovācijai". Tajos būtu jāietver sadarbība, kas paredzēta, lai stiprinātu bērnu līdzdalību politiskajā un demokrātiskajā dzīvē, veicinātu bērniem draudzīgu tiesu sistēmu, sekmētu integrētas bērnu aizsardzības sistēmas, aizsargātu bērnus no kaitīga vai nelikumīga tiešsaistes satura iedarbības un nodrošinātu visu attiecīgo iestāžu un dienestu sadarbību bērnu aizsardzībā un atbalstīšanā.

20. Eiropas Padome ir svarīgs Eiropas Savienības partneris cīņā pret seksuālu vardarbību pret bērniem, piemēram, 18. novembris tiek atzīmēts kā Eiropas diena bērnu aizsardzībai pret seksuālu izmantošanu un seksuālu vardarbību. Savienība turpinās stiprināt savu sadarbību ar visām attiecīgajām struktūrām Eiropas Padomē, turpinot īstenot Stratēģiju efektīvākai cīņai pret seksuālu vardarbību pret bērniem un bērnu seksuālu izmantošanu, stratēģija aptver trīs galvenos aspektus, proti, novēršanu, atbalstu izmeklēšanai un palīdzību cietušajiem. Seksuāla vardarbība pret bērniem un bērnu seksuāla izmantošana ir noziegums, kas nepazīst robežas. Lai nodrošinātu patiesi globālu reakciju un paaugstinātu globālos standartus bērnu aizsardzībai pret šiem noziegumiem, Savienība turpinās veicināt un virzīt pievienošanos Konvencijai par bērnu aizsardzību pret seksuālu izmantošanu un seksuālu vardarbību (Lansarotes konvencija), kā arī tās ratificēšanu.
21. Eiropas Savienība turpinās sadarbīties ar Eiropas Padomi un tās Ekspertu darbības grupu pret cilvēku tirdzniecību (*GRETA*) saskaņā ar ES Stratēģiju cilvēku tirdzniecības apkarošanai 2021.–2025. gadam un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2011/36/ES (2011. gada 5. aprīlis) par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu un cietušo aizsardzību, ar mērķi uzlabot cilvēku tirdzniecības novēršanu un reaģēšanu uz to, uzlabot cietušo, jo īpaši sieviešu un bērnu, aizsardzību, atbalstu un iespēju nodrošināšanu viņiem, kā arī stiprināt reģionālo sadarbību saistībā ar šā nozieguma starptautisko dimensiju.
22. Eiropas Savienība arī turpinās atbalstīt Eiropas Padomes centienus attiecībā uz migrantu un bēgļu cilvēktiesībām, īpašu uzmanību pievēršot sievietēm un tādām neaizsargātās situācijās esošām personām kā nepilngadīgie bez pavadības, LGBTI, personas ar invaliditāti vai personas, kas saskaras ar diskrimināciju vai vardarbību. Savienība ir apņēmusies ievērot cilvēktiesības un procesuālās garantijas attiecībā uz visiem migrantiem un patvēruma meklētājiem, tostarp tiem, kas bēg no Krievijas agresijas kara pret Ukrainu. Par to liecina priekšlikumi saskaņā ar jauno Migrācijas un patvēruma paktu, kā arī priekšlikumi, kas attiecas uz migrantu instrumentalizācijas gadījumiem, un tūlītēja Pagaidu aizsardzības direktīvas piemērošana.

23. ES un Eiropas Padome uzlabos viedokļu apmaiņu un saziņu par politiku un iniciatīvām rasisma un antisemitisma apkarošanai. ES cieši sadarbosies ar specializētajiem Eiropas Padomes dienestiem un tās izveidoto Eiropas Komisiju pret rasismu un neiecietību (*ECRI*) diskriminācijas novēršanas jomā, tostarp antisemitisma apkarošanā un ebreju dzīvesvides sekmēšanā, saskaņā ar ES stratēģiju antisemitisma apkarošanai un ebreju dzīvesvides atbalstam 2021.–2030. gadam un Padomes 2022. gada secinājumiem par rasismu un antisemitisma apkarošanu.
24. Saskaņā ar Pamattiesību hartu sadarbība starp ES un Eiropas Padomi turpināsies reliģijas vai ticības brīvības jomā, ieskaitot pie minoritātēm piederošu personu tiesības piekopt savas reliģijas izpausmi īpašās kultūras, tradicionālās un reliģiskās paražās vai viņu tiesības būt bez reliģiskas pārliecības.
25. Bieži vien personas, kas pieder pie minoritātēm un neaizsargātām grupām, tostarp LGBTI, konfliktu un humanitārās ārkārtas situācijās tiek skartas vissmagāk. Neproprovocētais un nepamatotais Krievijas agresijas karš pret Ukrainu ir vēlreiz apliecinājis, ka ir jādara vairāk, lai tām sniegtu atbalstu un aizsardzību. ES turpinās sadarbīties ar Eiropas Padomi cīņā pret LGBTI diskrimināciju, apsverot kopīgas iniciatīvas, kuru mērķis ir atbalstīt viņu cilvēktiesības.
26. Ir paredzētas arī kopīgas darbības, lai stiprinātu to personu tiesības, kuras pieder pie citām minoritātēm, īpaši pie tām, kurām ir mazākumrases vai mazākumtautas izcelsme vai kuras pieder pie romu vai klejotāju kopienām ¹.
27. Saskaņā ar attiecīgajiem Eiropas Cilvēktiesību konvencijas un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas pantiem par diskriminācijas aizliegumu ES un Eiropas Padome kopīgi strādās ar mērķi veicināt daudzveidības ievērošanu, aizsargājot un veicinot pie nacionālajām minoritātēm piederošu personu cilvēktiesības saskaņā ar piemērojamām Eiropas Padomes normām, standartiem un Venēcijas komisijas ieteikumiem.

¹ Sk. ES LGBTIK līdztiesības stratēģiju 2020.–2025. gadam un ES rasisma apkarošanas rīcības plānu 2020.–2025. gadam.

28. Īpaša uzmanība tiks veltīta arī kopējām aktivitātēm, kuru nolūks ir apkarot naida runas un naida noziegumu izplatīšanos Eiropā gan tiešsaistē, gan bezsaistē, kā izklāstīts 2021. gada decembrī pieņemtajā Eiropas Komisijas paziņojumā "Iekļaujošāka un aizsargājošāka Eiropa: ES noziegumu jomu saraksta paplašināšana, tajā iekļaujot naida runu un naida noziegumu".
29. Ekonomisko un sociālo tiesību kontekstā ES sadarbosies ar Eiropas Padomi, lai ievērotu, aizsargātu un īstenotu cilvēktiesības atbilstīgi Eiropas Sociālajai hartai un pārskatītajai Eiropas Sociālajai hartai (ESH), kurās uzsvars likts uz vecāka gadagājuma cilvēku, sieviešu, bērnu, personu ar invaliditāti un migrējošu darba ņēmēju tiesībām. Galvenie sadarbības virzieni šajā jomā būs koncentrēti uz pienācīgas kvalitātes nodarbinātības sekmēšanu visiem un jo īpaši uz nulles tolerances politikas īstenošanu, ciktāl ir runa par bērnu darbu, un uz piespiedu darba izskaušanu; to, lai mazinātu nevienlīdzību, apkarojot nabadzību un sociālo atstumtību, veicinot vispārēju piekļuvi sociālajai aizsardzībai un nediskriminējošu piekļuvi sociālajiem pakalpojumiem; sociālo dialogu; tiesībām uz drošiem un veselībai nekaitīgiem darba apstākļiem visiem, darba pasauli bez vardarbības un aizskarošas izturēšanās, kā arī atbildīgu pārvaldību globālajās piegādes ķēdēs. Sadarbība ar Eiropas Padomi sociālo tiesību veicināšanā atspoguļojas arī tās iesaistē divreiz gadā rīkotajos forumos, kuru nolūks ir uzraudzīt, kā tiek īstenotas saistības, kas pieņemtas ES sociālajā samītā Portu 2021. gadā. ES arī veicinās ESH un tās protokolu efektīvu īstenošanu un ar interesi sekos līdz notiekošajam reformu procesam, kura mērķis ir uzlabot ESH sistēmu.
30. Eiropas Savienība turpinās stiprināt ilgstošo sadarbību ar Eiropas Padomes ekspertu grupām asiņu, audu un šūnu politikas jomā, kopīgojot resursus, nodrošinot labāku aizsardzību gan donoriem, gan saņēmējiem saskaņā ar cilvēktiesībām un dalībvalstu ētikas prasībām, tādējādi nodrošinot labāku reakciju uz sabiedrības veselības vajadzībām. Šā mērķa sasniegšanu veicinās arī sadarbība ar Eiropas Zāļu un veselības aprūpes kvalitātes direktorātu (*EDQM*).

31. Vēl viens būtisks sadarbības jautājums, kurā abas organizācijas var savstarpēji veicināt labāku izpratni un iespējamās jaunas normatīvās norises, ir tiesību uz tīru, veselīgu un ilgtspējīgu vidi politiska atzīšana par cilvēktiesībām, kā noteikts ANO Cilvēktiesību padomes Rezolūcijā 48/13 un ANO Ģenerālās asamblejas Rezolūcijā A/76/L.75. ES atzinīgi vērtē to, ka ir pieņemts Ministru komitejas ieteikums par cilvēktiesībām un vides aizsardzību; tā atbalstīs minētā ieteikuma īstenošanu, kā arī turpmāko Eiropas Padomes darbu šajā jautājumā.
32. ES arī centīsies nodrošināt ilgtermiņa institucionālo un finansiālo stabilitāti Konvencijai par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu aizsardzību (Bernes konvencijai) – konvencijai, kurai Savienība ir pievienojusies un kurā uzsvērts, cik svarīgi ir atbildīgi un ilgtspējīgi rūpēties par dabu, kas arī nāks arī par labu cilvēces labklājībai.
33. Krievijas agresijas karš pret Ukrainu pilnīgi skaidri uzsvē izšķirošo nozīmi, kāda ir neatkarīgiem un uzticamiem medijiem, jo īpaši konflikta laikā, un parāda, cik neaizsargāti ir mediju darbinieki, kuri ziņo par karu un ziņo no kara zonām. Sadarbībā ar Eiropas Padomi Eiropas Savienība turpinās risināt problemātiku, kas ietekmē mediju neatkarību un dzīvotspēju, kaitē daudzveidībai un apdraud žurnālistu un citu mediju profesionāļu drošību un sabiedrības uzticēšanos informācijai. ES uzlabos saziņu ar Eiropas Padomi, lai uzlabotu sadarbību tādos jautājumos kā vārda brīvība, mediju brīvība, žurnālistu drošība un cīņa pret manipulācijām ar informāciju, dezinformācija tiešsaistē un bezsaistē un stratēģiska tiesvedība pret sabiedrības līdzdalību un lai veicinātu starptautisko iniciatīvu efektīvāku koordināciju nolūkā izvairīties no dublēšanās riska. ES iesaka ES delegācijām parakstīties uz Eiropas Padomes platformas paziņojumiem par savu konkrēto valsti, lai veicinātu žurnālistikas aizsardzību un žurnālistu drošību, kā arī lai sekmētu pilsoniskās sabiedrības jēgpilnu līdzdalību, cilvēktiesību aizstāvju aizsardzību un biedrošanās un miermīlīgas pulcēšanās brīvību.

34. ES turpinās atbalstīt darbu, ko veic valstu cilvēktiesību institūcijas, cilvēktiesību aizstāvji un neatkarīgas pilsoniskās sabiedrības organizācijas, cita starpā sieviešu un jauniešu vadītas organizācijas, un sadarbosies, lai nodrošinātu to efektīvu un jēgpilnu līdzdalību Eiropas Padomes procesos. Sadarbība ar Eiropas Padomi ir svarīga arī attiecībā uz tādiem ES mehānismiem kā Cilvēktiesību aizstāvju aizsardzības mehānisms *Protect Defenders*.
35. Cilvēktiesību un mākslīgā intelekta jomā Eiropas Savienība turpinās sadarboties ar Eiropas Padomi, lai nodrošinātu atbildīgu un uz cilvēktiesībām vērstu pieeju mākslīgā intelekta izstrādei, projektēšanai un piemērošanai. Mākslīgā intelekta komitejas satvarā ES palīdzēs izstrādāt juridiski saistošu transversāla rakstura instrumentu mākslīgā intelekta jomā, pamatojoties uz Eiropas Padomes standartiem cilvēktiesību, demokrātijas un tiesiskuma jomā, un ar tādu iedabu, kas veicina inovāciju, vienlaikus cenšoties nodrošināt Eiropas Padomes instrumenta saskaņotību ar spēkā esošo ES *acquis* un ierosināto Mākslīgā intelekta aktu, ņemot vērā likumdošanas procesa norises.
36. Pašreizējā ģeopolitiskajā kontekstā cilvēktiesību situācija ieilgušu konfliktu zonās arī turpmāk saņems pilnīgu Eiropas Savienības uzmanību un atbalstu.

DEMOKRĀTIJA

37. ES cenšas aizsargāt un stiprināt demokrātiju visā pasaulē, palīdzot *veidot noturīgākas demokrātiskās* sistēmas. Saskaņā ar ES globālo stratēģiju demokrātijas stiprināšana ārējā dimensijā ir Savienības stratēģiskajās interesēs un sniedz ieguldījumu ES kopējās ārpolitikas un drošības politikas pamataspektos (miers un drošība, multilaterālisms, attīstība, migrācija).

38. Padomes 2019. gada secinājumos par demokrātiju un ES Rīcības plānā cilvēktiesību un demokrātijas jomā 2020.–2024. gadam tika ņemts vērā problemātiskais demokrātijas konteksts, kas visā pasaulē pastāvīgi pasliktinās. ES sadarbosies ar Eiropas Padomi, lai cīnītos pret manipulatīvu iejaukšanos, cita starpā – pret dezinformācijas kampaņām –, un lai risinātu pašreizējās demokrātijas problēmas, atbalstot digitālo prasību, pilsonisko izglītību un demokrātisko procesu lielāku pārredzamību un iekļautību.
39. ES gūst ievērojamu labumu no Venēcijas komisijas speciālajām zināšanām, jo īpaši no tās speciālajām zināšanām konstitucionālo standartu un vēlēšanu likuma uzlabošanā. ES centīsies stiprināt sadarbību ar Venēcijas komisiju un tās sekretariātu vēlēšanu reformu veicināšanā, tostarp tādu reformu veicināšanā, kuru pamatā ir ES vēlēšanu novērošanas misiju ieteikumi.
40. Izglītības jomā ES un Eiropas Padome turpinās auglīgo sadarbību, īstenojot vairākus sekmīgus pamatprojektus, galveno uzmanību pievēršot vajadzībai nodrošināt efektīvu, vienlīdzīgu un iekļaujošu piekļuvi kvalitatīvai vispārējai izglītībai visiem, tostarp arī romu bērniem ². Sadarbības nozīmi vēl vairāk pastiprina to Ukrainas bērnu vajadzības, kuri ir raduši patvērumu Eiropas Savienības valstīs. ES ar projekta *HISTOLAB* starpniecību turpinās atbalstīt Observatoriju vēstures mācīšanai Eiropā, pastiprinot vēstures izglītības nozīmi demokrātijas saglabāšanā Eiropā, kā arī veicinot Eiropas identitātes un pilsoniskuma apziņu.
41. ES un Eiropas Padome turpinās sadarbīties, lai izveidotu iekļaujošu, inovatīvu un savstarpēji saistītu Eiropas augstākās izglītības telpu, jo īpaši veicinot demokrātijas principus un cilvēktiesības.

² Atbilstoši Eiropas izglītības stratēģiskajam satvaram un ES romu līdztiesības, iekļaušanas un līdzdalības stratēģiskajam satvaram.

42. Ciktāl ir runa par valodu mācīšanas jomu, kopīgais darbs – piemēram, pašreizējais sadarbības nolīgums ar Eiropas Padomes Eiropas Moderno valodu centru – tiecas veicināt līdztiesību un nediskrimināciju, nosakot kopēju Eiropas pieeju valodu apguvei. Tā mērķis ir arī kvalitatīva izglītība izglītojamajiem migrantiem: augsti attīstītas valodu prasmes kļūst par galvenajām transversālajām kompetencēm, lai atbalstītu mācīšanos, integrāciju, nodarbināmību un sociālo kohēziju. Daudzvalodu izglītība ir svarīga, lai atbalstītu demokrātiju un visu iedzīvotāju, tostarp pie minoritātēm piederošu personu, iekļaujošu līdzdalību.
43. ES un Eiropas Padomei ir ilgstoša un ietekmīga sadarbība jaunatnes jomā. ES un Eiropas Padomes jaunatnes partnerība veicina līdzdalīgu jaunatnes politiku dažādās jomās, cita starpā atbalstu izglītībai un pareizo rīku nodrošināšanu jauniešiem saistībā ar digitālo pārkārtošanos. 2023. gadā jaunatnes partnerība dos ieguldījumu par Eiropas Jaunatnes gadu izsludinātā 2022. gada mantojumā un tā mērķu sasniegšanā. Vēl viens šīs sadarbības piemērs ir saistīts ar to, kā tiek īstenota Eiropas programma darbam ar jaunatni, kas nodrošina stratēģisku satvaru, lai stiprinātu un veidotu darbu ar jaunatni attīstību. ES turpinās sadarbīties ar Eiropas Padomi, lai dotu iespējas jauniešiem, atzīstot viņu izšķirošo lomu politikas veidošanā. Abas partneriēstādes 2023. gada vidū sāks dialogu par ES un Eiropas Padomes jaunatnes partnerības jaunā darba plāna izstrādi 2024.–2025. gadam. ES apsvērs iespējas sadarbībai ar Eiropas Padomi saistībā ar 2023. gadā izsludināto ES Prasmju gadu.

44. Sports var būt vērtīgs instruments Eiropas iedzīvotāju cilvēktiesību un labbūtības veicināšanai, it sevišķi pēc pandēmijas. ES turpinās konstruktīvo sadarbību ar Eiropas Padomi šajā jomā vairākos tādos savstarpēji interesējošos jautājumos kā, piemēram, cīņa pret naida runu sportā un drošs sports. Eiropas Savienība cieši sadarbojās ar Eiropas Padomi, lai pieņemtu Konvenciju par manipulācijām ar sporta sacensībām (Maglingenas konvencija), atbalsta tās mērķi un principus un apstiprina, cik svarīgi ir turpināt cīņu pret manipulācijām ar sporta sacensībām. ES arī seko līdzi tam, kā attīstās darbs, kas veikts saistībā ar Konvenciju par integrētu pieeju drošībai, drošumam un pakalpojumiem futbola spēlēs un citos sporta pasākumos (Sendenī konvencija).
45. Kultūras tiesību ievērošana ir būtisks faktors, lai panāktu ilgtspējīgu attīstību. ES turpinās sadarboties ar Eiropas Padomi nolūkā veicināt piekļuvi kultūras un mākslas aktivitātēm un izprast kultūru un starpkultūru dialogu kā pamatu mūsdienu sabiedrībai, kas rada apstākļus atšķirīgu identitāšu izpausmei, saglabāšanai un attīstībai. Kultūras daudzveidība ir būtiska demokrātijas un sabiedrību vērtība, kuras pamatā ir cieņa un miermīlīga līdzāspastāvēšana. ES un Eiropas Padomei būtu jāturpina sadarbība, lai radītu apstākļus, kas veicina kultūras daudzveidību, radošumu un autoru un mākslinieku tiesību pienācīgu atzīšanu, veicinot kultūras preču un pakalpojumu valorizāciju.
46. ES turpinās sadarboties ar Eiropas Padomi, organizējot Eiropas mantojuma dienas, kuru mērķis ir palielināt Eiropas iedzīvotāju informētību par viņu kopīgo kultūras un dabas mantojumu un mudināt viņus aktīvi iesaistīties šā mantojuma saglabāšanā tagadējām un nākamajām paaudzēm. Būtu jāapzina sadarbība ainavas kvalitātes un daudzveidības aizsardzībā sabiedriskajā politikā, jo īpaši saskaņā ar Eiropas Padomes Ainavu konvencijas noteikumiem, kas attiecas uz starptautisko sadarbību, un ņemot vērā ES tiesību aktus un pašreizējās iniciatīvas. Kultūras un dabas mantojuma aizsardzība un saglabāšana, kā arī valodu un kultūru daudzveidības aizsardzība un veicināšana ir būtiska, lai novērstu vardarbīgu ekstrēmismu, cīnītos pret dezinformāciju un radītu pozitīvu dialogu un iekļaušanu.

47. ES un tās dalībvalstis atzīst Eiropas Padomes Paplašinātā daļējā nolīguma par kultūras maršrutiem nozīmi Eiropas identitātes un pilsoniskuma veicināšanā ar zināšanām un izpratni par Eiropas kopējo mantojumu, kā arī kultūras saišu un dialoga attīstīšanā starp Eiropas valstīm un arī ar citām valstīm un reģioniem. Tās turpinās popularizēt Eiropas Padomes Kultūras ceļu potenciālu sadarbībai kultūras jomā, ilgtspējīgai teritoriālajai attīstībai, sociālajai kohēzijai un Eiropas vienotībai.

TIESISKUMS

48. Eiropas Padomes zinātības un salīdzinošās novērtēšanas loma ir ļoti svarīga saistībā ar ES ikgadējo paplašināšanās dokumentu kopumu un Eiropas tiesiskuma mehānismu, tostarp, sagatavojot gada ziņojuma par tiesiskumu nākamās redakcijas, ES rezultātu apkopojumu tiesiskuma jomā un pastāvīgi uzlabojot ES instrumentus, kuru mērķis ir aizsargāt tiesiskumu. Turpmākajos gados galvenā prioritāte joprojām būs sadarbība ar Venēcijas komisiju, *GRECO*, *CEPEJ* un visām pārējām attiecīgajām Eiropas Padomes struktūrām.
49. ES apņemšanās veicināt cilvēktiesības, demokrātiju un tiesiskumu aptver arī kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis, un ES kaimiņreģionu, kur ES turpinās sadarbību ar Eiropas Padomi, lai sniegtu atbalstu tām valstīm, kuras veic būtiskas reformas un apmācību attiecībā uz justīciju, cīņu pret korupciju, cilvēktiesību veicināšanu un brīvu un neatkarīgu mediju un pilsoniskās sabiedrības lomu, un – attiecībā uz kandidātvalstīm un potenciālām kandidātvalstīm – pārraudzītu šajās jomās gūtos panākumus, vajadzības gadījumā/ ja tas ir relevanti, saskaņā ar pastiprinātu pievienošanās procesa metodiku.
50. ES arī turpinās ciešo sadarbību ar *GRECO*, lai veicinātu standartu īstenošanu nolūkā stiprināt cīņu pret korupciju, un ar *MONEYVAL* – par cīņu pret nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju. ES turpinās sadarboties ar Eiropas Padomi, lai atbalstītu centienus stiprināt tiesiskumu un apkarot korupciju paplašināšanās un ES kaimiņattiecību jomā, veidot korupcijas novēršanas un apkarošanas, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas un apkarošanas spējas un nodrošināt efektīvus tiesu iestāžu atbildes pasākumus.

51. Saskaņā ar ES stratēģiju narkotiku jomā 2021.–2025. gadam un ES Rīcības plānu narkotiku jomā 2021.–2025. gadam, kurā izklāstīts ES politikas narkotiku jomā politiskais satvars un prioritātes turpmākajiem gadiem, ES turpinās ciešo sadarbību ar Eiropas Padomes Starptautiskās sadarbības grupu narkotiku un narkomānijas jautājumos (Pompidū grupa), lai nodrošinātu zināšanas, atbalstu un risinājumus tādai efektīvai, uz pierādījumiem balstītai politikai narkotiku jomā, kurā pilnībā ievērotas cilvēktiesības.
52. Terorisms un vardarbīgs ekstrēmisms nopietni apdraud cilvēktiesības, demokrātiju un tiesiskumu. ES ir apņēmusies cieši sadarboties ar Eiropas Padomi, lai uzlabotu krimināljustīcijas reakciju tādās jomās kā radikalizācija, kas noved pie terorisma un vardarbīga ekstrēmisma, un teroristu likumpārkāpēju reintegrācija un rehabilitācija. Īpaša uzmanība tiks pievērsta ekstrēmistu un teroristu veiktām ļaunprātīgām darbībām internetā un radikalizācijai cietumos.
53. Kibernoziedzības apkarošanas jomā ES turpinās sadarbību ar Eiropas Padomi Budapeštas konvencijas par kibernetiskajiem noziedzīgiem nodarījumiem un tās papildprotokolu ietvaros. Tā popularizēs Budapeštas konvenciju kā starptautiskās sadarbības un spēju veidošanas satvaru.
54. Kultūras priekšmetu nelikumīgas tirdzniecības jomā ES sadarbosies ar Eiropas Padomi attiecībā uz Eiropas Padomes Konvenciju par noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar kultūras vērtībām (Nikosijas konvencija), ņemot vērā arī principus un pienākumus, kas izklāstīti *UNESCO* 1970. gada Starptautiskajā konvencijā par kultūras īpašuma nelikumīga importa, eksporta un īpašumtiesību nodošanas aizlieguma un novēršanas līdzekļiem. ES veicinās konvenciju un tās mērķus novērst un apkarot kultūras īpašuma nelikumīgu tirdzniecību un iznīcināšanu, jo īpaši saistībā ar gaidāmo ES Rīcības plānu kultūras priekšmetu nelikumīgas tirdzniecības jomā.
55. ES sadarbosies ar Eiropas Padomi, lai atbalstītu ANO un citas ar tiesiskumu saistītas daudzpusējas iniciatīvas.
-